

Pionererne for Tanken er den bekendte hollandske Socialreformatør *J. C. van Marken*, der i Delft har gennemført Systemet i et Par Virksomheder, der er grundlagt af ham: *Nederlandsche Gist en Spiritusfabriek*, der i 1914 beskæftigede ca. 750 Arbejdere, i *Fransch-Hollandsche Oliefabrieken Calvé-Delft*, der i 1924 i alt beskæftigede 1696 Arbejdere, hvoraf 1224 arbejdede i Delft og Resten i Filialerne i Frankrig, og endelig i *van Marken's Drukkerij*.

Af verdenskendte, hollandske Virksomheder, der har gennemført et Udbyttedelings-System, kan nævnes *Philips' Glødelampefabriker*.

Systemet er gennemført i 5 Trykkerivirksomheder, 2 Spindrier, 2 Møbelfabriker, 1 Spiritusfabrik, 1 Oliefabrik, 1 Limfabrik, 1 Fabrik for Værktøj og Sporvejsmateriel, 1 Fabrik for Fernis, Maling m. m., 1 Maskinfabrik, 1 Glødelampefabrik og 1 Bageri. Endvidere i 3 kooperative Virksomheder: 1 Trykkeri, 1 Transportvirksomhed og 1 Byggeselskab.

Forskellige Virksomheder, hvor der var indført et Sameje-System, er i Tidens Løb ophørt. I mange Tilfælde maa Grunden til Likvidationen søges i en svag finansiel Basis; i andre Tilfælde lod Virksomhedens Ledelse meget tilbage at ønske.

II. Eksisterende Udbyttedelingsystemer.

1. Opgørelsen af Udbyttet.

Der betales i de fleste Tilfælde forlods Kapitalen et vist Udbytte, varierende fra 4—6 pCt. Desuden hensættes der Beløb til Reserver og Afskrivning. Endelig forbeholdes i visse Tilfælde en Del af Udbyttet til Institutioner, oprettede til Bedste for Arbejderne. Dette er ikke mindst Tilfældet i de af van Marken i Delft grundlagte Virksomheder, hvor der i stort Omfang er bygget Boliger for Arbejderne og skabt forskellige sociale Institutioner: Sygehjælp, Pension, Enkeunderstøttelse m. m.

2. Fastsættelsen af Arbejdernes Andel.

Det er i Almindelighed specificeret i Vedtægterne, hvorledes Netto-Udbyttet, opgjort som under 1. angivet, skal fordeles imellem de forskellige Faktorer, der har medvirket i Produktionen.

I det tidligere nævnte *van Marken's Trykkeri* fordeles Nettoudbyttet saaledes:

25 pCt. til Bestyrelsen,

50 — - Arbejderdeltagerne og de almindelige Arbejdere.

3 — - Lederne,

12 — - Stifterne og

10 — - en Forening ved Navn »Door den arbeid aan den arbeid«, der har til Formaal at fremme Arbejderstabens materielle og moralske Interesser.

I *Trykkeriet »Trio«, A/S, i Haag* er Fordelingen følgende:

10 pCt. til Bestyrelsen,

5 — - Lederne,

60 — - Arbejder-Deltagerne og almindelige Arbejdere over 23 Aar, som er Ejere af en eller flere Aktier,

10 — - midlertidige Arbejdere,

15 — - Kunder, der har faaet udført Arbejde for mere end 50 fl.